

Harlingen, december 1974.

Beste Minne,

Naar aanleiding van ons gesprek over de verkoop van land in Dronrijp door een van mijn voorvaders n.m. Claes Jans geheten, eerst nog een korte toelichting.

Zoals je zeker bekend is, ben ik een nakomeling van Dirk Jans, de bekende Bildtse boer en dagboekschrijver. Hij leefde tussen 1579 en 1636 en was boer op Veldzicht, een boerderij aan de noordkant van de Middelweg tussen Anna Par. en Vrouwen Par. Hij huwde in 1608. Zijn identiteit en verwantschap met mijn familie vind je in bijgaande staat A 1 en 2 aangegeven, welke nog door de bekende genealoog, nu wijlen Roorda voor mij heeft opgemaakt. Ik ben nu alweer lange tijd bezig om de namen en de geschiedenis van Dirk Jans en zijn voorouders aan de weet te komen.

/le

Op de kaart van 1570 staat als bewoner van "Veldzicht" nog opgegeven Cornelis Frans v.d. Meye. Dat Dirk Jans zijn vader Jan Claes heeft geheten, is duidelijk naar voren gekomen door het opschrift op een grafsteen, gevonden te Vrouwen Par. aangegeven in het Boek over grafstenen in Het Bildt II van Sanders en vermeld dat Jan Claes daar begraven is 26-4-83 bij zijn/vrouw Aelke Volkerst overleden 20-11-1572 en zijn 2e vrouw Hadic Jans overl. 27-3-78. Verder dat ook de 1e vrouw van Dirk Jans Iwel Anders van de zijl, geb. 1591 en overl. te Anna Par. 20-4-1618, daar begraven werd. In het boek werd nog aangetekend dat Jan Claes 16 morgen oud Bildtland gebruikte en ook nog buitenland pachtte. Jan Claes huwde voor de derde keer met Trijn Dircks, een dochter van Dirk Gabes en Mary Kuicken, wonende op een boerderij in de Zuidhoek van Vrouwen Par..

Voorheen werd verondersteld dat deze Mary Kuicken met Claes Jans was gehuwd, maar door D.J. v.d. Meer is anders gebleken. (zie de staat c¹ onderaan)

Uit het huwelijk van Jan Claes en Trijn Dircks is dan in 1579-1580 de dagboekschrijver Dirk Jans geboren. Dirk Jans heeft zijn vader nauwelijks gekend, hij stierf in 1583.

Zijn vrouw, Trijn Dircks hertrouwde met Claes Heres, een zoon van Here Walings, boer aan de Zeedijk onder St. Jacob, nabij de Koudeweg, aangegeven op de kaart van 1570, waarop ook de boerderij van Dirk Gubes is aangegeven.

In het dagboek van D.J. schrijft hij nog dat zijn Grootmoeder Mary Kuicken in 1506 te Berlikum is overleden en bij haar dochter Nel (jong overl.) te Anna Par. is begraven. Zij was een dochter van Jan G. Kuicken, boer te Anna Par. gehuwd met Connegondt Corstiaan.

De boerderij waar Jan Claes als boer heeft gewoond, is ons nog niet bekend. Ik veronderstel dat hij gewoond heeft op

op de boerderij te Anna Par., staand op de hoek Middelweg - Zuiderweg naar Berlikum. Op de kaart van 1570 staat daarbij als bewoonster Trijn Jan Claes vermeld. Deze Jan Claes was dus voor 1570 gestorven omdat de naam van zijn vrouw is aangegeven. Het wonderbaarlijke geval doet zich hierbij voor dat een naamgenoot, onze Jan Claes, zijn opvolger wordt, die was eventueel omstreeks 1570 gehuwd. Of zij familie van elkaar waren, is ons nog niet bekend. Op de bedoelde boerderij woonde in 1527 - '28 een boer Heinrich Dircks, die pachter was van 25 morgens en 427 roeden in de Thomas Borkelaers Cavel. Deze zelfde pachter kreeg in 1528 vergunning om een korenmolen te bouwen op 8 morgen land in de Baernt Bucke Cavel te Anna Par. Zie de pachtrekening van 1527-1528 en het boek van Sanders o/h Bildt blz. 55.

Heinrich Dircks is voor 1536 gestorven, als toen stonden de erfgenamen als pachters genoemd. Bij de daarop volgende verpachting 1544, bleken dat te zijn, een zoon Dirk Heinrich en een zekere Jan Claes, zeer zeker een schoonzoon van Heinrich Dircks, gehuwd met zijn dochter Trijn Heinrich.

In de pachtrekening van 1566 wordt de zoon Dirk Heinrich niet meer genoemd en bleek Jan Claes alleen als pachter van het land met de molenwerf aangegeven. Na zijn dood, vóór 1570 bleek in de pachtrekening van 1574 dat het land 25 morgens en 427 roeden te zijn verdeeld en stond de helft 12 morgens en 513 roeden, alsmede de molenwerf op naam van onze Claes Jans, de vader van Dirk Jans en de rest in twee gedeelten 6 morgens en 513 roeden op naam van Cornelis Frederik en 6 morgens op naam Adriaan Lenerts (buurtgenoten). Hun namen komen ook op de kaart van 1570 voor. Ik meen na deze uitleg geen vergissing te hebben begaan. Ik geloof overigens dat de heer D.J. v.d. Meer nog niet overtuigd is. Bestaat ook de mogelijkheid in de archieven om de namen van de bewoners van de boerderij in die tijd te controleren? Ik vermoed n.m. ook dat Trijn Dircks (Gabis) met haar 2de ^{zoon} ~~zoon~~ Klaas Heres daar ook niet lang heeft gewoond, want uit het dagboek van de schrijver Dirk Jans blijkt, dat hij is opgegroeid aan de Zee-dijk onder St. Jacob, vermoedelijk op de boerderij van Here Walings, de vader van Claes Heres, gelegen aan de Bildtdijk even ten Westen van de Koudeweg. Tot zover wat ik weet van Jan Claes, de vader van D.J. Deze schrijft in zijn dagboek weinig of niets over zijn vader en familie daarvan, die hij nauwelijks gekend heeft. Alleen bij de geboorte van een zoon schrijft hij de vader van zijn vader, dus zijn grootvader te willen vernoemen en dit was Claes Jans.

Over Claes Jans

Van deze grootvader is mij nog weinig bekend en daar het in het begin van de 16e eeuw in het Bildt vele Jan Claesen en Claes Janszonen woonden, is het niet gemakkelijk de juist ^{van} Claes Jans te ontdekken. Wij weten dat zijn zoon Jan Claes van 1572 was, gehuwd en daaruit valt af te leiden dat

Claes Jans omstreeks 1525 - 1530 zal zijn geboren. De verdere gegevens die ik van hem heb, zijn mij door de Heer D.J. v. d. Meer te Roordahuizum, verstrekt en zijn op bijgaande staten aangegeven.

- B 1 Hierin maken wij kennis met Claes Jans, de vader van Jan Claes en grootvader van Dirk Jans Zn.
Hij probeert eerst al in 1587 en later nog eens in 1591 te Dronrijp 23 pondemaat land te verkopen, wat mislukt. In 1598 blijkt hij te zijn overleden, want dan wordt hetzelfde land verhuurd door Claes Heres, de stiefvader van Dirk Jans voor hem zelf en voor de andere erfgenamen van Jan Claes. In deze staat wordt ook nog de naam Inthe Heres genoemd. Dit zal wel een broer van Claes Heres zijn, de stiefvader van Dirk Jans, die hierbij als borg wordt genoemd.
- B 2 Op deze staat komt ook een Claes Jans naar voren, maar deze is zeker van een jonger geslacht, dan die wij zoeken. Deze zijn vader, Jan Damus, was omstreeks 1540 - 45 gehuwd met Trijn Stevens (Willems dochter) en zijn tijdgenoten van onze Claes Jans, die ook omstreeks die tijd is gehuwd. Dit geval laat overigens zien hoe gemakkelijk men tot verkeerde conclusies komt, want wij - ook de heer v.d. Meer - meenden eerst maar vrij zeker dat dit de juiste Claes Jans was, vaak Claes Jan Damus genoemd.
- C I Op deze staat met aantekeningen uit het le recesboek (A I) van gemeente Het Bildt vinden wij processen, die verband houden met de verdeling van boedels. In ons geval ontmoeten wij de namen van personen, die belang hebben of betrokken zijn bij de verdeling der boedel van Dirk Gabes, overleden in 1583 - 1585, de vader van Trijn Dirks en weduwe van Jan Claes. Blz. 169. Claes Jans en Jan Dirks hadden land verkocht aan Louw Jacobs en Trijntgen Stevens dr echtelieden 1592. Claes Jans als vader en Jan Dirks als zwager van Jan Claes zijn zeker te zijner tijd tot voogden benoemd van Dirk Jans bij het overlijden van zijn vader in 1583. (zou de acte daarvan niet zijn te vinden?) Ik stel deze vraag omdat Dirk Jans in zijn dagboek schrijft over zijn zuster Aef, die (zo zegt hij) 6 jaar eerder was gehuwd dan hijzelf (in 1608) en meerdere genealogen die zuster Aef niet hebben gevonden.
- blz. 64. Claes Jans in proces tegen Jacob Ariens, gehuwd 1591 met Neeltrin Dircks, een dochter van Dirck Gabes.
- blz. 81. Claes Jans tegen Pieter Corn. *Femmes* ook gehuwd met een dochter \emptyset van Dirck Gabes.
- /- en 1594 blz. 247 en 454 /-Marijtghen, de vrouw van Claes Jans in proces tegen Jacob Ariens en Neeltien Dircks, erfgenamen van Gabe Dircks. Zij is ons niet bekend, maar ik weet dat er in die tijd een Marijtghen van der Mey leefde. In 1540 was zij in cavel 12 pachtster van 2 morgen land, maar Sanders zegt in zijn boek over Het Bildt (blz. 59) dat verschillende pachters van de binnenlanden, waaronder Marijtghen v.d.

Mey, Frans en Hendrik van der Mey en meer anderen, cavels buitenland pachten. Deze werden vanaf 1541 - 1542, gelijk met de andere Bildtlanden verpacht en zijn mede op de pacht-rekeningen aangegeven. Dit gaf mij te denken, omdat - naar ik meen te weten - een Claes Jans of Jan Claes ook buitenland pachtte.

(Zou je dat willen onderzoeken als je een keer op de kanselarij komt?)

De mogelijkheid bestaat dat Marijtghen met haar man op de boerderij van haar vader, Jan van der Mey in Cavel 15, de Peter Scaerts Cavel is blijven wonen toen haar vader omstreeks 1544 overleed. Andere bewoners op deze boerderij heb ik niet gevonden en het land werd gedeeltelijk gepacht door Hendrik Jan van der Mey en later door Cornelis Hendrik. De eerste een oom en de andere een neef van Marijtghen, die beiden woonden op een boerderij aan de Bildtdijk te Anna Par.

C II Op deze staat komen vrijwel dezelfde namen voor als die op staat C I, maar als belangrijkheid maakt de Heer D.J. v.d. Meer ons op het onderste gedeelte van de staat duidelijk dat Mary Kuycken de vrouw was van Dirck Gabes en niet van Jan Claes, zoals voorheen steeds werd aangenomen. Verder dat zij een zoon Jan Dircks had, met wie zij als erfgenamen optraden bij het overlijden van haar zoon Andreas.

D Op staat D staan nogmaals de namen vermeld van Claes Jans die volgens de conclusie van de Heer D.J. v.d. Meer voor de door ons gezochte Claes Jans in aanmerking komen. Een puzzle. Dit is niet zo eenvoudig, maar zonder verder onderzoek in de archieven, lijkt mij niet best mogelijk om vast te stellen wie hij is.

De Heer van der Meer heeft al veel tijd aan mijn geval besteed en ik durf hem feitelijk niet meer lastig te vallen. Zou je deze zaak eens willen overzien en proberen mij een oplossing te geven.

Met vele groeten ook aan je huisgenoten

Harlingen dec 1974

Beste Corinne

Naar aanleiding van ons gesprek over de aankoop van land in Drenthe, door een van mijn voorvaders n.m. Claes Jans geheten, eerst nog een korte toelichting. Zoals je zeker bekend is ben ik een nakomeling van Dirk Jans, de bekende Bildtboer en dagboek schrijver. Hij leefde tusschen 1579 en 1636 en was boer op veldsicht den boerderij aan de noordkant van de middeleweg tusschen Anna Par. en Vrouwen Par. Hij huwde in 1608. Zijn indentiteitsget en verwantschap met mijn fam. vind je in bijgaande staat A 1 en 2 aangegeven, welke nog door de bekende genealoog, me Wylles Bonda voor mij heeft opgeemaakt. Ik ben nu al zeeer lange tijd bezig om de namen en geschiedenis van Dirk Jans en zijn voorouders aan de weet te komen. Op de kaart van 1570 staat als bewoner van veldsicht "nog als bewoner aangegeven Cornelis Frans v.d. Hege. Dat Dirk Jans zijn vader Jan Claes heeft geheten is duidelijk naar voren gekomen door het opschrift op een grafsteen gevonden te Vrouwen Par. aangegeven in het boek over grafstenen in Het Bildt II van Jandera en vermeldt dat Jan Claes daar begraven is 26-4-83 bij zijn 1e vrouw Stefke Volkert overleden 20-11-1572 en zijn 2e vrouw Madie Jans overl. 27-3-70. Verder staat ook de 1e vrouw van Dirk Jans, ewel anders van de zijf geb. 1591, en overl. te Anna Par. 20-4-1618 daar begraven werd. In het boek werd nog aangegetekend dat Jan Claes 16 morgen oed Bildtland gebruikte en ook nog buitenland pachte.

Jan Claes huwde voor de derde keer met Trijn Dirks
een dochter van Dirk Cyboes en Mary Kucken
womede op een boerderij in de Leidhoek van Vrouwenpas
Vontken werd verondersteld dat deze Mary Kucken
sout Claes Jans was gehuwd, maer door D. J. van ronen
is anders gebleken (zie de staat 2^e onderaan)
Uit het keccerlyk van Jan Claes en Trijn Dirks is dan
in 1579-1580 de dagboekschryver Dirk Jans geboren
Dirk Jans heeft zijn vader nauwelijks gekend, hy storf
in 1503.

Zijn vrouw Trijn Dirks hertrouwe de met Clas Heres,
een zoon van Here Walings, lues aan de zeezijte
onder St. Jacob, nabij de Koudeweg, aangegeven op
de kaart van 1570, waarop ook de boerderij van
Dirk Cyboes is waergegeven.

In het dagboek van D. J. schryft hy nog dat zijn
spootbroeder Mary Kucken in 1406 te Berlikum
is overleden en Gifheer dochter Nel (jong overl)
te Anna Par. is begravens. Hy was een dochter van
Jan G. Kuycken lues te Anna Par. gehuwd sout
Comegonst Corstiaen

De boerderij waar Jan Claes als baer heeft geword
is ons nog niet bekend. K. Veronderstel dat hy ge.
wordt heeft op de boerderij te Anna Par. staande
op de hoek middelweg - Zuiderweg naar Berlikum
Op de kaart van 1570 staat daarbij als bewooster
Trijn Jan Claes vermeld. Deze Jan Claes was dan van
1570 gestorven omdat de naam van zijn vrouw is
diergegeven. Het wonderbaarlyke geval elwet zich
hierby voor, esat een naamgevoel, onse Jan Claes
zijn opvolger wordt, die was ^{eventuel} omstreeks 1570 gehuwd

2 of zij familie van elkaar waren is ons nog niet bekend
Op de bedoelde boerderij woonde in 1527-28 een
Coen Heinrich Dirks, die pachter was van 25 morgen
en 1/2 roeden in de Thomas Boekelaers Cavel. Deze
zelfde pachter kreeg in 1528 vergunning om een
korenmolen te bouwen op Dierbergen land in de
Baernt Bucke Cavel te Anna Plaz. zie de pachttek
van 1527-1528 en het boek van Landen 1/4 Bilt blz 55
Heinrich Dirks is voor 1536 gestorven, alhoewel
stonden de erfgenamen als pachters genoemd.
Bij de daarop volgende verpachting 1544 bleken
dat te zijn, een zoon Dirk Heinrich en een
zeker Jan Claes zeer zeker een schoonzoon van
Heinrich Dirks, gehuwd met zijn dochter Trijn ~~Dirk~~
In de pachttek. van 1566 wordt de zoon Dirk Heinrich
niet meer genoemd en bleek Jan Claes alleen als
pachter van het land, met de molenwey aangegeven.
Na zijn dood voor 1570 bleek in de pachttek van 1574
dat het land 25 m en 427 roeden te zijn verdeeld
en stond de helft 12 m + 513 roeden alsmee de
molenwey op naam van onze Claes Jansde vader
van Dirk Jan en de rest in twee opdeeltten 6 m + 5132
op naam van Corneelis Frederik ten 6 m morgen op naam
van Adriaen Kererts (buurtgenoten) Hun namen
komen ook op de kaart van 1570 voor. Ik meen
na deze uitleg geen vergissing te hebben begaan
Ik geloof overigens dat de Heer J. van der nog niet
overstuligd is. Bestaat ook de mogelijkheid en de
archieven, om de namen van de bewoners
van de boerderij in die tijd te controleren?

Ik vermoed dan ook dat Trijs Dirks (Cyabus) met
haar 2de man Klaas Heres daar ook mit-lang
heeft gevonden want uit het dagboek van Steyjn
Dirk Jans blijkt dat hij is opgegroeid aan de zeedijk
voor de St. Jacob vermbedelyk op de boenderij van
Here Walingo de vader van Claes Heres gelegen
aan de Bildtdijk even ten Westen van de Houdeweg
Tot zoover wat ik weet van Jan Claes de vader
van D. J. Deur schrijft in zijn dagboek weinig af
mits over zijn vader en Jan de was, die hij nauwelijks
gekend heeft. Alleen bij de geboorte van een zoon
schrijft hij de vader van zijn vader die zijn grootvader
te willen vermoeden. en dit was Claes Jans

Over Claes Jans

Van den voorvader is mij nu g weinig bekend en
chaas in het begin van de 16de eeuw in het Bilat
vele Jan Claes en Claes Jans zonen, worden,
is het niet gemakkelijk de juiste Claes Jans te ontdekken,
wij weten dat zijn zoon Jan Claes van 1572 was
getrouwd en daaruit valt af te leiden dat Claes Jans
omstreeks 1525-1530 zal zijn geboren. De versien
gegevens die ik van hem heb, zijn mij door de Heer
D. J. v. d. Meerte Boerdahuis zuss, verstrekt en zijn op
bijgaande staten aangegeven

B1 Hierin maken wij kennis met Claes Jans, de vader
van Jan Claes en grootvader van Dirk Jans en
Hij probeert eerstal in 1587 en later nog eens in
1591 te Dronryp 23 pondernant Land te verkopen,
wat mislukt. In 1590 blijkt hij te zijn overleden,
want daar wordt hetzelfde land verkocht door

5
132
Claes Heres, de stiefvader van Dirk Jans voor
hem zelf en voor de ander erfgenamen van
Jan Claes. In deze staat wordt ook nog de
naam Tntke Heres genoemd, dit zal wel een
broer van Claes Heres zijn, de stiefvader van
Dirk Jans, die hierbij als lozig wordt genoemd.
Op deze staat wordt ook een Clas Jans
naar voren, maar deze is zeker van een
jonger geslacht, dan die wie wij zoeken.
Den zijn vader Jan Demus was omstreeks 1540-45
getrouwd met Trijn Hevens (willem's dochter) en
zijn tijd genoten van me Claes Jans die ook
omstreeks die tijd is getrouwd. Dit geval laat
overigens zien hoe gemakkelijk men tot
verkeerde conclusies komt, want wij, ook de heer
v. d. Meer zeeuden eerst maar vrij zeker dat dit
de juiste Clas Jans was, vaak Older Jan Demus genoemd.
Op den staat met aantekeningen uit het 1^e receptboek
van gemeente Het Bildt vinden wij processen
die verband houden met de verdeling van laedels.
In ons geval ontmoeten wij de narren van personen,
die belang hebben of beprokken zijn bij de verdeling
des laedels van Dirk Claes, overleden in 1503-05,
de vader van Trijn Dirks en weduwe van Jan Claes
169 Clas Jans en Jan Dirks hadden laedels verkocht
aan Roos Jacobs en Trijnt gen Hevens en echte lieden 1592
Clas Jans als vader en Jan Dirks als zwager van
Jan Claes zijn zeker ten zynen tijd tot voogden
benoemd van Dirk Jans bij het overlijden van zijn
vader in 1503. Zoude acte daaraan niet zijn te vinden

* Het deere vraag omdat Dirk Jans in zijn doopboek
schrijft over zijn zuster Stef, die (zo zegt hij) 6 jaar
eerdere was getrouwd aan hij zelf (in 1608) en
meerder genealogen die zuster Stef niet hebben
gevoonden.

blz 64 Clas Jans in proces tegen Jacob Bruins getrouwd
1591 met Neeltken Dircks en dochter van Dirck Cjebes

blz 51 Clas Jans tegen Pieter Corn. Verbruggen ook
getrouwd met een dochter van Dirck Cjebes

blz 247 en 454 Marijtghe de vrouw van Jan Clas
en 1591 Clas Jans in proces tegen Jacob Bruins en Neeltken
Dircks erfgenamen van Cjabe Dirks.

Hij is ons niet bekend maar ik weet zeker in die
tijd een Marijtghe van de Mey leefde

In 1540 was zij in caavel 2 pachtster van 2 morgen lands
maar Sander zegt in zijn boek over het Bildt (blz 59)

dat verschillende pachters van de Binnenlanden,
waaronder Marijtghe v. d. Mey, Prans - en
Hendrik van der Mey en meer anderen caavel buiten,

land pachten, deze werden van 1540-1541
gelijk met de andere Bildt landen verpachten

zijn zede op de pacht rekeningen aangegeven

dat gaf mij te denken, omdat ik in de zede te

veelen in Clas Jans of Jan Clas ook buitenland

pachte. *Zou je dat eens willen onderzoeken als je*
een keer op de kanselarij komt. De mogelijkheid

bestaat dat Marijtghe met haar man op de boer,

denk van haar vader Jan van der Mey in Oud 15

de Peter Severts Cavd is blijven wonen toen haar
vader omtrecks 1544 overleed.

